

اجتہاد

نومرو : ۱۰۸

۲۹ مایس ۱۳۳۰

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تله فون نومروسی : ۸۶۵

"Idit had " Constantinople

بشنجی سنه

حریت فکریه به خادم
هر هفته چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

آبونه

نات آتی آتی

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۰ فرانک ۸ فرانک

نسخه سی ۵۰ باره

شئون اجنبی

ملکتمزہ کلان اجانبک ایلک اوکرندکاری تورکجه کله :
« یاواش ، یاواش ! » در : یکزبان اوله رق هپسی روش
مصالحده کی بطائیدن شکایت ایدرلر ؛ هله بوشکواده
فرانسزلرک هرکسیدن ایلری کیتدیکنی هپمز بیلیرز .
بیلمدیکمز برشی وارسه فرانسزدوائر رسمیه سنک معهود :
« یاواش ، یاواش ! » دستورینه توفیق حرکتده بزه غالبانه
اعلان رقابت ایده بیله چیکی در . ایناتما بایرلر فقره آتیہی
دیگلسینلر :

۱۸۸۴ سنه سنده مقیاسات اعشاریه نیک مستملکاتده
تطبیق قرارگیر اوله رق تجارت نظارتی « بر مقیاسات
قانونیه جدولی ترتینسه وزنجیرلک ا کلایه بیله چیکی افاده
بسپطه ایلہ بر ایضاحنامه تسطیرینه « مأمور ایدلمشدی ؛
نظارت مذکورہ بواسری یکریمی سنه دن دون برمدتده
ایفا ایدیوردی ؛ فی الحقیقه ۱۹۰۳ سنه سی تموزنده مقیاسات
جدولی ایلہ ایضاحاتنامہ مطلوب وجوده کتیرلمش بولو -
نیوردی ؛ حکومت بالطبع مستعجلیت قراریلہ آفریقایہ
کوندردی . فقط بیلیم هانکی پوسته ایلہ کوندردی که
یرینه آنجق اون بچق سنه ده واصل اوله بیلیمش !..

بزده ایشلرک اک آغیر یورودیکی دورلرده بیلہ ، ظن
ایتمکه ، آنجق اوتوز سنه ده کاله ایرمش و آلتی رئیس
حکومت - ژول غره وی ، قارنو ، قازیمیر پریه ، فلیکس
فور ، لوبه ، فالیه ، - اسکیتمش بر قانون پروژہ سی
کوستریه بیلسین .

فقط بز کیر یاسپاندونی کبی غزته مخبری در - برسترمیز..
آتنه نیک بوشهر تشعار صیاد حوادثی هر سنه قورفویه کلان
آلمانیا ایمپراطوری ایلہ هرچه باد آباد اجرای ملاقاته قرار
ویرمش . لکن ایمپراطورک آغزندن اسرار سیسیه چالمق
باقاراده پاپاس یاخود قیز آشیرمغه بکزرمی ؛ سپاندونی
هرنیه تشبث ایتدی ایسه الی بوش چیقدی . مع مافیه
مقصد [قله فتیقا] اولنجه بر یونانی هیچ بر موفقیتدن
قطع امید ایتمز . سپاندونی تبدیل قیافت ایتمش ، ایمپراطورک
بالذات نظارت ایتدیکی حفریاتده چالیشان عمله آرسنه
قاریشمش ونهایت - بونی کنسیدسی ادعا ایدیور ! -
سیاست عمومیه حقننده ویلہلم ایلہ اجرای محاوره یه
موفق اولمش ... ایمپراطور ایستدیک قدر : « یالان !.. »
دیه حایقرسون ، کیر یاسپاندونینک سوزینی بر اقوبده
ایمپراطورک لاقه می اینانه جغز !

..

اینانیلمیه جق بر حادثه ده لاهی صلح سراینده آجیلان...
محاربه نفوذدر .

قارنه جی قومیتہ سی سرای داخلنده متوفی (ستہد) که
تایتہ نیق واپورنده قضا زده اولان آمریقایی بر ادیب در ،
هیکنی رکزه قرار ویرر و آیین رکزه لاهیده کی هیأت
سفرایی دعوت ایدر . دیپلوماتلر اولا متوفی ستہدک
الی الابد سرای صاحیده یاشامق ایچون قارنه جینک دوستی
اولمقدن باشقه بر صفتی اولمادیغنی - دهانه ایستورلر ،
بیلیم که ! - ثانیاً سرای صلح اگرچه میستر قارنه جینک
پارہ سیلہ انشا ایدلمش ایسه ده هیأت سفرانک اقامتہ

طایر: اینجه اندام! .. موده شکل نسوانی اینجه تمهلی، اوزاتمالی، یوکسسته ملی .. ال اینجه اوزون، آیاق اینجه اوزون، بل اینجه اوزون، بتون قادین اینجه اوزون اوله جق .. قادینی اُکنه چکمک، بودورلاش دیرمق، طوپوزلاش دیرمق موده یه دکل محذب آینه لره یاقیشیر!

* *

حکمت بدایع علماسی ایستدکاری قدرحایقیر سینلر، سوس مراقیلیرینک قولاق آصدقلری یوق. ایشته قورسه قومیسوننک نتیجه مساعیسی ده بعضی وصایای عقیمه یه منحصر قالدی .. [قورسه قومیسوننی] تعبیری سزه تبسمی ایتدیریور؛ تخمینکز کبی دکل: بوقومیسون رجال صنعتکاراندن مرکب و قورسه ایله ذوق بدیع آره سنده کی مناسباتی ایجابات حفظ الصحه یه اوزلاش دیرمق وظیفه سیله مکلف اوله رقی پارسده [غران پاله] دیدکاری مؤسسه نفیسه ده انعقاد ایتدی. هیئت قورسه لرك آیاقلره طوغرو آلدینی جریان تزلی قواعد صحیه یه پک ملایم بولقله اکتفا ایتیه رك اسباب نزولی تحقیقه کیرشمش؛ اک مهم عامل اولق اوزره بولوزلرك ده قولته اولماسی کوستریلیور: یقالرك انشقاقی ایندکجه، طبعیدرکه، بلوزا آلتنده کیزلنمکه مجبور اولان قورسه ده برلکده اینه جک .. ایکنجی سببده شمدیکی اشتها انکیز رقصار - تانغو، ماچیچ، فورلانا، پریقون، آمه نیست، رولی - رولی والی آخره کبی موزون صرعه لر مش .. کووده قاتی بر بالینا قفسی اینچده محبوس اولنجه مثلاً تانغونک ایجاب ایتدیکي انخمار، اغوجاچلر، تموجاچلر، صالینتیلر ویالپالار اجرا اولنه بیلیرمی؟ ... ایشته بوتون بوملاحظات قورسه قومیسوننی امر واقعی قبوله مجبور ایتمشدر.

مصاحبه مزى مجرای جدیته اعاده ایچون بشقه برعالمه نقل کلام ایدیورم:

آرناوودلق مبرتی - مبرت عادتا امیر، خدیو، پرنس فلان کبی برشی دیمکمش، - زردینه اوستریا وایتا- لیانک کوندردکاری سفیرلر حسب الایجاب - ایجاب رقابت سیاسی، - هان عینی زمانده دراجه کلشیر. اعتماد - نامه سنی هانکیسی اول تقدیم ایدرسه بالطبع شیخ السفرا

تخصیص ایدلمش اولدیغنه کوره قارنه جی قومیته سنک اورایه خودبخود برشی رکزینه حق اولامیه جغنی ایلری سورده رك دعوته اجابت ایتدیلر. یالکیز آمریقا سفیری قارنه جی نی کوچندیرمه مک ایچون مراسمه حاضر بولتمش، اوده ادبیاته انتسابی بهانه ایدره رك وستهدی محترم برمسلیکدش صفتیه طانیدیغنی سوبلیه رك ...

تحفی شوکه دیپلوماتلرك حرکت مشترک سی قارنه جیدن و آمریقایلردن زیاده هولاندالیلری اغضاب ایتمش، شمدی بتون سفرای اجانبک تبدیلی تمی ایدیورلر مش!

* *

فرانسه اساتذّه بدیعی ده بوسنه قادین قیافتلرینه سرایت ایدن موده رك دفعی طلب ایدیورلر؛ بو بهار ایچون قیرلانغجارله کتیردکاری ژوپلری، قورسازلری، روبلری، سرپوشلری حکمت بدایع متخصصلری ساده جه چرکین دکل، عادتا قورقونج بولیورلر. بولردن بری، - موسیومارسل بولانژره، - دیورکه:

— مشهور ترزیردن بریسی: «ماداملر، موده در، باشکزه صوابوروسی کییه جک، دیزلرکزه کمرطاقه جق، بالدرکزه درت سوت نه باغی دیزه جک، و - حشامن حضور! - قیچکره برکل قوندوره جقمه شکز!» دیمش اولسه ایجاب طرافتدر دیه در حال قبول اولنه جق ... بو کونکی قادین قوستوملری دارالشفاده تصور اولتمش، و تیمار خانه ده ییچلمش کبی در. جمعیت نسوانده بولنان بر آدم کندیسنی برکابوس اینچده صانیور.

طوغروسی، برموده غزته سنه کوز کزدرن آدمک موسیومارسل بولانژره برآز حق ویره جکی کلیر. اعتراف ایتلی که شو آردلق ذوق نسوان بردور بحران کیریور: قاشلرك قاینلق حذاسنده قاباروب شیشدکدن صوکره بقتّه سونوویرمسی، اندامک قانبور قونبور اولماسی، اوموزلرك چاتاللاماسی، بتون بومغایر ذوق یگیلکلر اینچده یاشادینی زمانی ایجه آکلامایانلره غرب کورونمک طبیعی در.

فحول بدایع قادین ایچون یالکیز برتک ظرافت

و آوستریا سفیرلری آنجق سفارتخانه‌نک آناختار دلیک‌لر-
ندن تجسس احوال و تعقیب سیاسته مجبور اولمشلر ...
بوگون شیخ‌الصفرا موسیو بورکه‌لر در . مع هذا ایتالیا
سیاستی غالب کورونیور ، دیورلر : چونکه ایتالیا
سفیرینک آدی مارکی دوراچو [*] ایش ! اووخ ،
پولتیقه نه جدی شی در !

جناب شهاب الدین

[*] دوراچو ایتالیانجه (دراج) دیکدر .

ج . ش

او اوله جق ، وهانکیسی بو عنوانی آلسه دیکری قیامت‌لری
قوپاراجق .. بین الملل اختلافات و خیمه‌نک اوکنی آلمق
ایچون نه یاسینلر ؟ آوستریا سفیری دوشونمش ، ایتالیا
سفیری دوشونمش ، مبرت دوشونمش ، احتمال که خلاف
معتاد طرخان پاشا بیله دوشونمش ... درت دوشون
دماغ نلره قادر دکلدر ؛ نهایت برصورت حلیه بولمشلر :
اوچنجی بر سفیرک ورودینه قدر ایتالیا و آوستریا سفیرلری
اعتماد نامه‌لرینی قویونلرکده صاقلایه جقلر ، شیخ‌الصفرا
عنوانی یکی کله جک سفیره براقه جقلر ... و فی الحقیقه
رومانیا سفیری موسیو بورکه‌لرکده مواصلته قدر ایتالیا

فاتح سلطان محمد

ایستانبولی فتح‌دن واز کچیرمه‌نی ایسته‌یوردی . خلیل
پاشانک « تکور ایله مصالحه اولونوب ایستانبوله تعرض
اولونماق خیرلودر » دیمه‌سی و بونی اثباته یلتمه‌سی هب
اثر سنز قالیوردی .

ملکنک بوتون متفکرلری یاننده ایدی ، آق شمس-
الدین ، ملا کورانی ، مولانا خسرو دیگر ایکینجی درجه‌ده
علما مصاحب و مستشارلری ایدی . صنعت اربابی علم
اربابندن دون بر مرتبه‌ده دکلدر . طوپ دوکمه‌ده ، اوزمانک
حرب لوازمی اعمال ایتکده ماهر استادلر هب برابرنده
ایدی . فاتح ، فال آچدیر اراق ، قاز سورولرینک آواز
ورفتارندن تفأل ایدرک اوکا کوره حرکت حربیه اجرا
ایتدیرن بال قاباغی قافلردن اصلا دکلدی . اوبیلردی که
دنیده بیر بقای اصلح ، بیر بقای اقوا قانونی واردر
واللهک « ان الارض یرثها عباد الصالحون » یعنی ، ارض
مستعد ، ماهر قوی قوللر یمک میراثی در ، سوزندن ده
مرادی بودر . الله « دنیا ، محمدی لرکدر » یاخود
« عیسوی لرکدر » دیمه‌مشدر . الله آت بینک قیلیچ
قوشانانک ، ضرب مثلنک حکمتی قرآننده نص حائده
تکرار ایتمشدر . داها دوغروسی عباد اللهک ضرب مثل‌لری
اللهک سوزینی تکرار ایتمشلر در .

قوماندان اعظم فاتح سلطان محمدخان حضرت‌تلیرنک
نزد هایونلرکده ، « صاروجه » نک بویوک بیر اعتباری
واردی . « صاروجه » طوپ اصاغه و اعمالنده مهارتیه
نمناز ایدی .

بوندن ایکی کون سوکرا فاتح سلطان محمد حضرت‌تلیرنک
ایستانبولی فتح‌دن سوکره آياصوفیه‌ده ایلاک دفعه نماز
قیلماسی شهر آینی اجرا ایدیه جک . ایستانبولک فتحی
بیر وقعه‌در ، که دنیانک قرون وسطی تاریخنه خاتمه چکمش
و قرون حدیده‌ی باشلاشمشدر [1453]

شو عید ملی مناسبتیه حضرت فاتح حقنده کی مطا-
له‌مزی قارئلره سوبله‌یه جکیز :

« فاتح » ی ساده‌جه بیر کشور کشا اولاراق نظر
اعتباره آلماق دوغرو دکلدر . ایستانبولی فتحه چیقیدنی
کونده کی اطواری بو پادشاهک یالکیز قوه قاهره قهرمانی
اولمادیغی کوسته‌ریر . فاتح ، زمانه کوره مکمل بیر ارکان
حربیه ایله یوله چیقیلوردی . کنج شاعرمن ، یحیی
کمال بکاک :

شهبازانی قیلیچ قوماماق عزیمیه قینه
دولو دیزکین قوشیورلاردی آقین دن آقینه

سطر لرکده تصویر ایتدیکی شهبازلرله قطعی و معمر
بیرایش کوروله‌مش و کوروله‌یه جک اولدیغی بیلیردی .
اونده بیر اصابت نظر و بیر سجیه قوتی واردی که اصل
ایستانبول فاتحی وهرشی وهریر فاتحی بونلر در . « بیزانس »
ایمپراطوری ، وزیر اعظم خلیل پاشایه ، ایچی آلتونله دولو
بالقلر کونده ریور ، و بو رشوت مقابلنده ، حضرت فاتحی ،